

Stichting De Navigators
Hoofdstraat 53
3971 KB DRIEBERGEN-RIJSENBURG

JAARVERSLAG 2017

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2017

JAARVERSLAG 2017

INHOUD	pagina
<u>1. Bestuur- en directieverslag</u>	
Inleiding	4
Stichting de Navigators	5
Bedieningen & Activiteiten	7
Stilte activiteiten	12
Bedrijfsvoering	12
Vrijwilligersbeleid	13
Ondernemingsraad	13
Governance	13
Financiële paragraaf	16
Toekomstparagraaf	17
<u>2. Jaarrekening 2017</u>	
2.1 Balans per 31 december 2017	19
2.2 Staat van baten en lasten	21
2.3 Resultaatbestemming	22
2.4 Kasstroomoverzicht	23
2.5 Overzicht lastenverdeling	25
2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	27
2.7 Toelichting op de balans	30
2.8 Toelichting op de baten	38
2.9 Toelichting op de lasten	39
<u>3. Overige gegevens</u>	
3.1 Controleverklaring	44
3.2 Begroting 2018	47

1. BESTUURS- EN DIRECTIEVERSLAG

INLEIDING

Geachte lezer,

2017 is een mooi jaar geweest voor de Navigators Nederland. Groei en voortgang in de verschillende bedieningen en verdere professionalisering van de bedrijfsvoering. Door gebed en financiële ondersteuning van onze partners hebben wij ons kunnen toeleggen op de kern van ons werk: “Leiders helpen om dagelijks met Jezus te leven en, net als Hij, discipelen te maken die discipelen maken”.

In 2017 hebben we samen met de Stichting Impact gewerkt naar een moment dat Impact nu integraal onderdeel is geworden van de Navigators. Impact richt zich op “Young Professionals” die na hun studie de wereld in stappen.

Het is heel bemoedigend om door het hele land heen en in de verschillende bedieningen, jonge mensen te zien die met elkaar God zoeken en eren en een diep verlangen hebben om Jezus te leren kennen.

Speciaal dank voor Joost van Heusden die als interim algemeen directeur, naast zijn rol als directeur NSV, de Navigators heeft leiding gegeven gedurende 2017.

Wij zijn God dankbaar voor wat wij in 2017 konden doen. Met het bijgaande jaarverslag willen wij Hem eren en u informeren.

Met vriendelijke groet

Bob Esmeijer
Algemeen directeur

Na een jaar van hard werk is mijn wens voor al onze medewerkers en partners Jesaja 40:31

“Wie de Here verwachten, putten nieuwe kracht; zij varen op met vleugelen als arenden; zij lopen, maar worden niet moede; zij wandelen, maar worden niet mat”

STICHTING DE NAVIGATORS

Stichting De Navigators bestaat in Nederland sinds 1958. De Stichting is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Driebergen-Rijsenburg ingeschreven onder nummer 41178021 en is statutair gevestigd te Driebergen-Rijsenburg.

De statutaire naam van de Stichting luidt: **Stichting De Navigators**.

Doelstelling

De Stichting De Navigators heeft als doelstelling om mee te werken aan het vervullen van de Bijbelse zendingsopdracht, zoals te vinden is in Mattheüs 28:19-20. Daarbij is haar specifieke roeping het bekend maken van Christus, mensen die Hem willen volgen tot discipelen van Jezus maken, en hen helpen om arbeider te zijn in Zijn oogst.

De Navigators vormt een interkerkelijke beweging, die wil meehelpen om op een eigentijdse manier Christus zichtbaar te maken aan mensen binnen het eigene van hun leefwereld, zodat zij kunnen kiezen om met Hem te gaan leven.

Het motto is Christus kennen en bekend maken. Want we geloven, dat leven pas écht leven wordt, wanneer je God leert kennen. God leer je het beste kennen door met Jezus Christus te leven.

Door de jaren heen is veel van de vorm veranderd, maar de boodschap en de visie zijn nog steeds hetzelfde: door persoonlijke relaties anderen helpen groeien in hun leven met Christus, zodat ook zij weer anderen kunnen helpen. De Navigators is in Nederland actief onder jongeren (Navigators LEF - voor training van jongerenwerkers in kerken en christelijke gemeenten), onder studenten (Navigators NSV) en onder young professionals (Navigators Impact).. Andere Navigator activiteiten zijn o.a. het organiseren en begeleiden van zgn. 'Stilteweekenden', contacten leggen met moslims onder de naam Beyt en het uitzenden van medewerkers naar andere landen (NAV Missions). De Navigators werken in veel gevallen nauw samen met diverse landelijke en plaatselijke kerken en christelijke gemeentes en andere christelijke organisaties.

Navigators wereldwijd

De Navigators is een wereldwijde geloofsbeweging met een heldere en specifieke roeping om mensen Christus te doen kennen en hen tot discipelen te vormen. Het doel van de stichting is niet gebonden aan enig kerkgenootschap. De Navigators onderscheidt zich van een gemeente door haar kernwaarden die voortvloeien uit haar typische bediening. Tezamen met de visie en missie zijn deze kernwaarden vastgesteld na een internationaal beleidsproces en beschreven in de 'Calling ... Core values ...Vision' van 10 mei 2002.

Voor het uitvoeren van haar internationale bediening heeft zij een eigen leiderschapsmodel met:

- een internationale president, die in 2015 nieuw gekozen werd: Mutua Mahiaini;
- een aantal regionale directeuren (Europa, Azië etc.) die de verantwoordelijkheid dragen voor een aantal landen;
- een landelijke directie die Management Team (MT) vormt met leiders van bedieningsonderdelen en bedrijfsvoering;
- bedieningsleiders die verantwoordelijk zijn voor een aantal stafmedewerkers.

Navigators Nederland

De landelijke leider van Navigators Nederland wordt benoemd en gedechargeerd door het stichtingsbestuur. Stichtingsbestuur en landelijke leider stellen in overleg de reglementen vast die zij wenselijk en nodig achten. In 2018 is het onze intentie verder samenwerking te stimuleren tussen de verschillende bedieningen. Dit zal resulteren in bijvoorbeeld gezamenlijke trainings modules (leiderschap, discipelschap, etc), personeel uitwisselingen, gelijke processen in manier van werken (HR processen, kosten declaraties, etc), en andere overkoepelende thema's.

Het landelijk bestuur in Nederland opereert binnen het internationale beleidskader. Stichtingsbestuur en landelijke leiding weten zich geroepen de genoemde "calling" naar Nederland te vertalen en voor de Nederlandse situatie verder te ontwikkelen.

Visie - Onze stip aan de horizon

Wij verlangen dat steeds meer mensen zich toewijden aan Jezus en Zijn Koninkrijk en in hun omgeving bewust doorgeven wat ze zelf zien en horen.

Missie - Hoe wij onze visie willen bereiken

Leiders helpen om dagelijks met Jezus te leven en net als Hij discipelen te maken die discipelen maken.

Kernwaarden - Wie wij onderweg willen zijn

Geliefd door de Vader

Als discipelen van Jezus vinden we onze identiteit in Gods liefde voor ons. Door het lijden en sterven van Jezus ontvangen we vergeving en genade.

Toegewijd aan Jezus en Zijn Koninkrijk

Jezus heeft zijn leven gegeven uit liefde voor ons. Hij is toegewijd aan ons en verwacht als reactie onze volledige toewijding aan Hem.

Geleid door Woord en Geest

We geloven dat God ons leven wil leiden door ons specifieke beloftes te geven vanuit het Woord van waaruit we mogen leven. De leiding van God door Zijn Woord en door Zijn Geest is essentieel voor iedere discipel van Jezus.

Missionair verlangen

Jezus zei: “maak alle volken tot mijn leerlingen”. Als Navigators zijn we gegrepen door de missionaire passie van Jezus. We willen elkaar helpen en aanmoedigen om op de plek waar we wonen, werken en leven in woord en daad getuige van Jezus te zijn.

BEDIENING EN ACTIVITEITEN

NAVIGATORS LEF

Algemene beschrijving bediening

“Door LEF durf ik binnen ons team makkelijker het initiatief te nemen. Ik heb steeds meer het idee dat mijn mening, mijn verhaal er wel toe doet. Ik durf nu dingen meer uit te spreken in onze kring met de jongeren. Ik dacht van tevoren dat er niet zoveel met mij te beginnen was, maar het tegendeel is waar.” (Een jongerenwerker uit Dronten)

De **Learning Community** is het tweejarige traject van LEF, waarbij we met training en coaching langs zij komen bij jeugdwerkteams. Doel: persoonlijke vernieuwing, geloofsgroei bij jongeren, discipelen die discipelmakers worden door jeugdleiders die persoonlijk hun leven delen. In 2017 sloten we een Learning Community af, zaten we er met andere teams middenin en begonnen we een nieuw traject. We waren onderweg met 37 teams en in totaal zo’n 150 jeugdleiders uit heel Nederland en uit diverse stromingen.

Buiten de Learning Community bieden we **trainingen** en **coaching**. 2017 was het jaar waarin onze trainingen verder doorontwikkeld zijn voor een breder bereik in Nederland. LEF wordt jaarlijks steeds vaker uitgenodigd door kerken en organisaties voor training (over leiderschap, discipelschap en meer), visievorming of richtingbepaling. We gaven in meer dan 30 kerken een training.

We zijn dankbaar voor mooie en capabele mensen die **Team LEF** kwamen versterken. In 2017 zijn er 4 teamleden bij gekomen. In drie jaar tijd is het team gegroeid van 5 naar 12 nu. Dit geeft ons meer ruimte voor uitbreiding en verdieping van ons aanbod. We zoeken naar een concreet vervolg op de Learning Community, omdat we graag lange termijn optrekken met de jeugdleiders om lokaal vernieuwing van discipelschap te zien.

In 2018 zoeken we naar manieren voor die **uitbreiding en verdieping**. We zitten midden in een proces om zelf onze visie scherp te krijgen, nieuwe dingen te dromen en uit te werken en een beleid voor de komende jaren uit te stippelen. Het is een opvallende gedachte: het proces waar we jeugdwerkteams in begeleiden, maken we nu als team zelf door. Het maakt ons verwachtingsvol voor 2018!

NAVIGATORS NSV

Algemene beschrijving bediening

“Ik heb tijdens het Focusweekend ervaren dat mijn geloof vernieuwd werd, nadat er de afgelopen tijd lauwheid in was gekomen. Door de Geest meer ruimte te geven in mijn leven, merk ik dat ik nu met een veel scherpere blik naar mijn leven kijk. Ik merk dat er dingen worden aangestipt die de afgelopen tijd in mijn leven waren geslopen en mij bij God vandaan houden. Dit is soms pijnlijk, maar uiteindelijk heel bevrijdend.” (Marijke, Rotterdam)

In 2017 hebben we binnen NSV opnieuw een stap gezet in het verstevigen van een **beweging van discipelschap** onder studenten in Nederland. Met meer dan 50 betaalde staf- en honderden student-medewerkers helpen we studenten om Jezus te volgen en discipelen te maken die discipelen maken. In onze landelijke toerusting van kringleiders en nestoren hebben we voor het eerst studenten **toegerust in teams**. Samen als team groeien in bijbel lezen, bidden, uitstrekken naar studenten die God nog niet kennen, je hard maken voor gerechtigheid in je stad en van daaruit leren leiding geven aan een dispuut of kringhuis.

We zagen een toenemend aantal studenten dat zich wil inzetten voor **missie en evangelisatie** op de universiteit. Of het nu door losse outreach-acties was, of door groepjes studenten die wekelijks geloofsquêtes afnemen op de universiteit of hogeschool of één van de grotere initiatieven zoals een Happening, Veritas forum of Passionweek; studenten geven steeds meer gehoor aan de opdracht van Jezus om ‘alle volken tot Zijn leerlingen te maken’. Het is fantastisch hierin **samen op te trekken** met andere studentenbewegingen zoals IFES en Agapè StudentLife.

Eén van de thema’s die in 2017 centraal stond was de **plek van de bijbel**. In de training en toerusting van onze staf, binnen het Naventure programma, op onze events en in de persoonlijke discipelschapsrelaties is hier veel aandacht voor geweest. We geloven dat de Bijbel cruciaal is in het leven met God en dat Hij tot ons wil spreken door Zijn Woord en door Zijn Geest.

In totaal waren er **3300 studenten** betrokken bij één van onze **15 verenigingen, 11 netwerken of 3 internationale studentengroepen**. Deze studenten worden ondersteund, geholpen en gediscipeld door een team van **54 stafwerkers**.

In 2018 zullen we, naast het verder versterken van onze discipelschaps cultuur, ook veel aandacht geven aan personeel ontwikkeling. We willen stimuleren dat medewerkers doorgroeien naar volgende uitdagingen in het Navigator werk. Dat kan zijn binnen NSV, maar ook naar andere bedieningen zoals IMPACT en NAV Missions.

BEYT

Algemene beschrijving

De belangrijkste doelen voor 2017:

De **Beyt Buurtgroepen verder ontwikkelen** zodat we bouwen aan een beweging van volgelingen van Jezus die leren hun leven te delen met moslims:

Het opzetten van een structuur is nog niet gelukt omdat het aantal groepsleiders te klein was.

Er zijn in 2017 afspraken gemaakt over samenwerking met 2 andere relevante organisaties waardoor mensen kennis kunnen maken met het Beyt Buurt concept. Er zijn verschillende seminars gegeven. Ook is er een proeverij georganiseerd waar mensen vrijblijvend kennis konden maken. Er zijn een aantal nieuwe deelnemers toegevoegd vanuit deze activiteiten.

Het Beyt-team is versterkt met 3 vrijwilligers die een lokale buurtgroep zijn gaan leiden/pionieren.

Met NSV is de verbinding goed op gang gekomen: maandelijks afspraken waarin concrete informatie uitgewisseld wordt, en gekeken werd naar waar we elkaar konden versterken. Dit resulteerde in een aantal kleinschalige projecten.

Top 3 voor 2018

1. Organiseren van een zomer trainingsweek met het Europese navigators bruggenbouwers netwerk (juli 2018 in Nederland).
2. Beyt team verder uitbouwen: positie van vrijwillige medewerkers versterken.:
 - a. Vraagstukken rondom de strategie van de Beyt Buurt bespreken en uitdenken.
 - b. De bestaande (online) bouwstenen en inhoud van de Beyt Buurt bijwerken.
 - c. Groei van het aantal deelnemers per groep en het aantal groepen (met minimaal 1).
3. Concrete afspraken maken met meer bedieningsonderdelen van de Navigators.

NAVIGATORS IMPACT

Algemene beschrijving bediening

“Op zaterdagavond was er de mogelijkheid om persoonlijk gebed te ontvangen. Een bidder deelde een indruk dat alleen ikzelf degene ben die bepaalt wat er ‘in mijn hart’ komt. Ik bepaal uiteindelijk zelf met God welke keuzes ik maak en ik mag zelf mijn grenzen aangeven. Op het moment zelf wist ik niet goed wat ik ermee moest, maar de volgende ochtend viel ineens het kwartje. Het onderwerp werd heel actueel en het gebed hielp me om beter staande te blijven”. (Een deelnemster aan IMPACT)

IMPACT Navigators is een **netwerk van christelijke young professionals** (23-35 jr). Via relaties, mentoring, training en coaching vormt IMPACT een platform voor hoger opgeleide millennials. IMPACT biedt hiervoor **netwerkbijeenkomsten, mentorgroepen, een online academy en diverse evenementen**. IMPACT Navigators droomt ervan het Koninkrijk van God via discipelschap meer zichtbaar te zien worden in de diverse invloedssferen van de professionele samenleving.

IMPACT (voorheen IMPACT Netwerk) is geïnitieerd in 1998, voortgezet als een stichting in 2010 en sinds 2017 onderdeel van de Navigators. Het netwerk zoekt en onderhoudt contacten met organisaties ForumC, CBMC, IFES, LOGOS, CAR en diverse betrokken vakorganisaties, investeerders en ondernemingen.

Per 1 april 2017 is St. de Navigators financieel en uitvoerend verantwoordelijk geworden voor IMPACT Netwerk met als doel in 2018 volledig te fuseren. Na een sollicitatieprocedure gestart in december 2016 is een opvolger van de voormalig directeur in de functie van bedieningsleider bij de Navigators gestart (Sven Leeuwestein) op dezelfde datum. Deze heeft zich, naast de begeleiding van de fusie van IMPACT netwerk met de Navigators, gericht op de primaire taak van het ontwikkelen van een plan voor mentorgroepen voor young professionals. Als onderdeel van deze taak heeft **IMPACT Navigators**, zoals de bediening binnen de Navigators verder is genoemd, zich erop toegelegd om ook de deelnemers aan het IMPACT netwerk verder te verbinden aan de visie van Navigators. Tevens heeft de Navigators het proces van liquidatie van stichting IMPACT Netwerk begeleid, om onderwijl de activiteiten van de stichting over te nemen en te ontwikkelen. Ook is intensief tijd besteed aan persoonlijke fondsenwerving en **versterken van relaties met relevante netwerken**.

Op verschillende plaatsen in het land komen IMPACT deelnemers regelmatig in **kleine groepen** bij elkaar rondom **geloof en werk**. Er worden leiderschapsboeken gelezen en men bidt samen en leest de Bijbel. Individueel zoeken vele deelnemende christelijke young professionals hoe hun geloof vast te houden en door te geven op hun werkplek.

In juni 2017 heeft het landelijke **IMPACT Congres** plaatsgevonden in conferentie-accommodatie de Beukenhof te Biezenmortel met 150+ deelnemers. Het meerdaagse programma had als thema 'Slow Motion', wat refereert naar omgaan met stress en burn out, een groeiend probleem onder hoger opgeleide young professionals.

IMPACT heeft maandelijks regionale contactmomenten georganiseerd in grote steden samen met betrokken vrijwilligers. Daarnaast hebben er 4 zogenaamde landelijke ontmoetingen plaatsgevonden waar young professionals uit verschillende regio's elkaar ontmoeten. In de herfst vond dit bijvoorbeeld plaats in Hotel de Echoput te Apeldoorn, waar de eigenaar een inspirerend betoog hield hoe geloof en werk aan elkaar te verbinden.

2018 staat in het teken van opbouw van het IMPACT Team en starten en evalueren van de eerste Mentorgroepen.

NAVMISSIONS

Algemene beschrijving 2017

In 2017 hebben we geen buitenlandse bezoeken gedaan. De ondersteuning verliep met name via Skype gesprekken. Ook mochten we in 2017 een nieuwe zendeling uitzenden: Barbara Borsboom ging in augustus voor 3 jaar naar Ibiza om daar mee te werken met 24/7 Prayer. We hebben onder leiding van Joost van Heusden een bezinningsdag gehad over de toekomst van NavMissions waaronder andere ook is nagedacht over toekomstig leiderschap van NAV Missions.

Tijdens het FOCUS weekend aanwezig met stand en workshop om jongeren te engageren voor NAV Missions. Ook een NavMissions folder ontwikkeld en o.a. uitgedeeld op Naventure ontmoetingen in mei. Tot slot nog met Djurre gewerkt aan een NavMissions promotie onder studenten die uitstromen.

Top 3 - 2018

1. Werken aan het zoeken naar geschikte kandidaten voor **opvolging en team-verbreding**.
2. **Bezoeken doen**. In juni het bezoeken van Barbara Borsboom op Ibiza, met name om goed haar werk daar met 24/7 te begrijpen en voor haar persoonlijke ondersteuning. Het bezoeken van Rinus & Joke Baljeu in Zweden in mei.
3. **Het begeleiden** van het proces van Jaap & Lauri Korving in Frankrijk om mogelijk in 2019 terug te komen. Tot slot het begeleiden van de verlofperiode van Mark & Hanneke Liefhebber mei-juli 2018.

STILTE ACTIVITEITEN

In 2017 waren er drie Stilteweekends. Alle drie in Klein-Sion, Leuvenheim.

2018

Lucas Boersma doet weer mee als medewerker. In het voorjaar staan 2 Stilteweekends in de planning voor mannen in Klein-Sion. Het programma hiervan is vernieuwd.

Er loopt een gesprek met Jelle de Kok van het EW om daar ook Stilteweekends te organiseren. De wens is om ook een weekend te organiseren voor (nieuwe) Navigator staf. In het najaar staan nog 2 verdiepingsweekends op het programma.

BEDRIJFSVOERING

Algemene beschrijving

Het jaar 2017 is voor het kantoor team van de Navigators een jaar geweest van wisselingen. Merien Fortuin heeft als manager zijn functie overgedragen aan Hans Bol, die als interim-manager kon aanblijven tot uiterlijk in maart 2018. Precies op tijd is zijn plaats per februari 2018 ingenomen door Jan van der Graaff.

Risico's en onzekerheden

Een van de risico's die de afgelopen jaren aanwezig waren: te weinig baten en een onduidelijke boekhouding. Men kon niet op tijd schakelen omdat betrouwbare cijfers ontbraken. Hierin heeft Merien Fortuin een geweldige verbetering aangebracht door een Excel-bestand te ontwikkelen dat gekoppeld werd aan de boekhouding van Pluriform-software. Met dit overzicht verbeterde het inzicht in de gedane boekingen en dus de cijfers in de boekhouding.

Tevens is er veel effort gestoken in het trainen van nieuwe medewerkers, in het opbouwen van een eigen vriendenkring (MPD = Ministry Partner Development) die hen zowel geestelijk als financieel ondersteunt. Onmiddellijk na het in dienst treden is het de primaire verantwoordelijkheid van de nieuwe medewerker om de fondsenwerving op orde te krijgen. Hierbij is het essentieel dat de directe leidinggevende hier een coachende hand biedt. Een blijvend punt van aandacht omdat de inkomsten kunnen fluctueren door de mogelijke wisselingen in zo'n vriendenkring. Deze inkomsten zorgen voor een constante afdracht naar de organisatie waaruit de overhead betaald wordt.

Tenslotte is een database, die “up-to-date” is, noodzakelijk om de gegevens goed te kunnen verwerken. Aangezien we enkele tienduizenden contacten hebben die wel of niet (regelmatig) de Navigators financieel ondersteunen, legt dit een aanzienlijke capaciteitsdruk op de financiële administratie om dit goed te verwerken. Om hierin meer mogelijkheden en andere verantwoordelijkheden te kunnen realiseren, is besloten om te investeren in nieuwe software. Dit biedt een nieuw platform om te kunnen aanhaken aan de diverse media en fintech toepassingen.

VRIJWILLIGERSBELEID

Binnen onze organisatie worden vrijwilligers ingezet. Door middel van een vrijwilligersovereenkomst worden de rechten en plichten van de vrijwilliger vastgelegd. De organisatie heeft voor de vrijwilligers een ongevallenzekeringsverzekering en een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Vrijwilligers zijn voor de Navigators een waardevolle aanvulling op gebieden waar het ons ontbreekt aan specifieke kennis of capaciteit. Financieel interessant, echter ook voor de vrijwilliger een verrijking door uitwisseling van kennis en ervaring. Tevens verfrissend door nieuwe inbreng van buitenaf.

ONDERNEMINGSRAAD

De door onafhankelijke en anonieme stemming gekozen leden van de OR zijn:

- Mark Zwagerman (voorzitter)
- Tirza Roor
- Marieke Boersma-Lensen

De OR komt minimaal 4x per jaar in bijeen. In deze vergadering kunnen medewerkers uitgenodigd worden om bepaalde thema's toe te lichten.

De zittingsduur van OR leden is 2 jaar en kan verlengd worden.

GOVERNANCE

De samenstelling van het stichtingsbestuur en directie in 2017 was als volgt:

Stichtingsbestuur

Voorzitter:	Dhr. C. (Cees) Hordijk (tweede termijn 2014 - 2019) - Tevens bestuurslid en penningmeester Europees Bestuur Navigators.
Secretaris:	Mevr. J. (Jacobine) Aalberts - Bakker (eerste termijn 2016 - 2020) - geen verdere nevenfuncties.
Penningmeester:	Dhr. L. (Lewalt) Eland (tweede termijn 2015 - 2019) - tevens bestuurslid Evangelische Zendingsgemeente Menorah Apeldoorn
Lid:	Mevr. S (Seline) van Mourik - Hamstra (eerste termijn 2013 - 2017) - geen verdere nevenfuncties.
Lid:	Dhr. D. (Don) de Mello (tweede termijn 2015 - 2019) - vervult tevens het oudstenschap in de baptistengemeente Ichthus in Waddinxveen.

Lid: Mevr. M. (Marleen) Ottenhof - de Jonge (tweede termijn 2016 - 2020) - geen verdere nevenfuncties.

Lid: Dhr. A. (Arnoud) van der Wal (eerste termijn 2015 - 2019) - geen verdere nevenfuncties.

Rooster aftreden bestuur

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cees Hordijk		AA					
Don de Mello			AA				
Lewalt Eland				AA			
Seline van Mourik-Hamstra		A-H				AA	
Arnoud van der Wal				A-H			
Jacobine Aalberts-Bakker	S				A-H		
Marleen Ottenhoff	A-H				A-A		

S	Start (na herkiezing)
A-H	Aftredend - Herkiesbaar
AA	Verplicht Aftreden
A	Aftredend
V	Vroegtijdig en/of verwacht vertrek

Directie

Joost van Heusden heeft de functie van Interim-Directeur bekleed. Het bestuur heeft hem gevraagd om deze rol in principe te vervullen tot er een nieuwe directeur is aangesteld.

Die nieuwe directeur, Bob Esmeijer, is per 1 januari 2018 aangesteld in zijn functie.

Toezichthoudend orgaan

Navigators Nederland beschikt niet over een afzonderlijk toezichthoudend orgaan.

Rol en functie van het stichtingsbestuur

De primaire taak van het stichtingsbestuur bestaat uit het vervullen van een aantal wettelijke verplichtingen (zoals die gesteld worden aan een non-profit organisatie) en het dragen van de eindverantwoordelijkheid voor het beleid.

Doel van het stichtingsbestuur:

- Aanzetten tot en bewaken van beleid en strategie binnen het kader;
- Accorderen van beleid, beleidsprocessen en budget;
- Adviseren van het landelijk leidersteam.

Het stichtingsbestuur richt zich op het vaststellen en toetsen van het beleidsplan, terwijl het landelijk leidersteam dit beleidsplan voorbereidt en uitvoert.

Hoofdfuncties van het stichtingsbestuur:

- Verschaft de juridische legitimiteit van de stichting in Nederland;
- Bewaakt de continuïteit van de stichting;
- Verzorgt contacten met Europees en internationaal bestuur middels de Voorzitter;
- Toetst de relevantie van De Navigators in tijd, cultuur en geestelijke omgeving in Nederland;
- Toetst en cultiveert de Navigator “core values”;
- Bij het besturen van De Navigators wordt rekening gehouden met visie, Gods woord en persoonlijke leiding;
- De richting van een geloofsbeweging wordt mede bepaald door het verstaan van Gods openbaring (door Zijn woord of door een persoonlijke visie);
- Zo’n openbaring (of visie) dient getoetst te worden voordat zij een richting in de geloofsbeweging bepaalt;
- Goed management of bestuur is niet tegengesteld aan handelen in geloof; vaardigheden en ervaring ingebracht door bestuursleden zijn waardevol voor de geloofsbeweging;
- De geloofsbeweging is niet het eigendom van de bestuurders of leidinggevendenden; zij vervullen de rol van rentmeester;
- De focus in het leiderschap is gericht op het ontwikkelen en realiseren van de visie en de missie van De Navigators en op de continuïteit als organisatie;
- De stijl van leiderschap is vooreerst dienend.

Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

Het stichtingsbestuur ontvangt geen vergoeding voor haar werkzaamheden. De directie is volledig in loondienst, maar heeft een fondsenwerf-verplichting.

Wijze benoemen en zittingsduur stichtingsbestuur

De leden van het stichtingsbestuur worden benoemd door het stichtingsbestuur. Tenminste 2 maanden voor de vergadering waarop het stichtingsbestuur tot de benoeming van een nieuw bestuurslid wenst over te gaan, wordt dit voornemen schriftelijk medegedeeld aan alle stafmedewerkers van De Navigators. Zij hebben gezamenlijk het recht om tot een maand voor de voorgenomen benoeming een andere persoon voor te dragen, alsmede een veto uit te spreken over het benoemingsvoorstel van het stichtingsbestuur.

Bestuursleden worden aangesteld voor een periode van 4 jaar, en zijn éénmaal herkiesbaar. Na een zittingsperiode van 8 jaar is herverkiezing gedurende een jaar niet mogelijk. Het stichtingsbestuur kiest uit haar midden een voorzitter, secretaris en een penningmeester. Personen die in een arbeidsverhouding staan tot de stichting kunnen geen deel uitmaken van het stichtingsbestuur.

Statuten

De statuten zijn gedurende het verslagjaar 2017 niet gewijzigd.

FINANCIËLE PARAGRAAF

Algemeen

Reserves en fondsen van de Navigators dienen de continuïteit van de visie en doelstellingen te ondersteunen.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's van de vaste kosten van de Stichting op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan alle verplichtingen kan worden voldaan. De noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve bedraagt € 160.000. De grondslag hiervoor bedraagt circa 50% van de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. Geconstateerd kan worden dat de stand van de continuïteitsreserve per 31 december 2017 voldoende dekking geeft. Dit wordt jaarlijks gecheckt en indien nodig aangepast.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves hebben als doel om toekomstige investeringen uit eigen middelen te bekostigen. Het betreft concrete investeringen die op middellange termijn uitgegeven dienen te worden. Nieuw aangemaakt is de bestemmingsreserve voor huisvesting, omdat er na zoveel jaar aandacht moet naar de inventaris en indeling van het kantoorgebouw. Dit voldoet niet aan de eisen. Daarom zullen er gesprekken worden aangegaan met de verhuurder over de mogelijkheden m.b.t. renovatie van het pand. Vrijwel zeker zal hier een huurverhoging uit voortkomen.

Bestemmingsfondsen

De bestemmingsfondsen hebben als doel om de verschillende activiteiten (doelbestedingen) te waarborgen en om te garanderen dat de ontvangen giften ingezet worden voor de bestemming waar ze voor gegeven zijn. De hoogte van de bestemmingsreserves worden voor een groot deel gevormd door de stafmedewerkers zelf, waarbij een salaris-buffer van ten minste 2 maanden de basis is.

Legaten

In 2017 zijn er geen legaten binnengekomen.

Financieel beleid en resultaten

Het financiële beleid van de Navigators is er, zoals eerder gezegd, op gericht om de continuïteit van de visie en de doelstellingen te ondersteunen. Daarom wordt er jaarlijks begroot op alle onderdelen om een vinger aan de pols te kunnen houden. En dus rust binnen de organisatie te creëren.

Er zijn afgelopen jaar geen bijzondere eenmalige baten geweest.

NSV:	-/-	Inkomsten van NSV € 63.000 onder begroting.
	-/-	De indiv. fondsenwerving valt tegen, ook de baten ISM en Veritas ontbreken.
	+/+	Meer opbrengst vanuit de evenementen dan verwacht.
	+/+	Uitgaven € 118.000 lager dan begroot, door minder personeelskosten.
		Resultaat: € 55.000 tegoed.

LEF: +/+ Uitgaven lager dan begroot.
Resultaat: € 7.000 tegoed.

NavMissions

Beyt: +/- NavMissions stafmedewerkers plussen en minnen € 12.000.
Resultaat: balansneutraal.

Buitenlandse Staf: +/+ Een extra € 18.000 aan giften.

IMPACT: -/- Personeelskosten en nog geen baten.
Resultaat: € 12.000 tekort.

Bedrijfsvoering: -/- Kosten Kantoor (vooral ICT) € 7.000 hoger dan begroot.
-/- Kosten Algemeen € 2.000 hoger dan begroot.
+/- Inkomsten zoals begroot.
+/- Personeelskosten € 5.000 lager dan begroot.
Resultaat: € 37.000 tekort (dat is € 4.000 meer dan begroot).

Directie: +/+ De reserves zijn doorlopend aangevuld tot € 36.000.
Door het ontbreken van deze positie zijn de kosten laag gebleven.

TOEKOMSTPARAGRAAF

Voor de korte termijn is er **geen verandering** in beleid, doelstelling of activiteiten te verwachten. In 2018 wordt de **nieuwe wet op de privacy (AVG)** van toepassing. Hierin zal de nadruk liggen op het beheersen van mogelijke risico's op datalekken. Dit zal inhouden dat er nieuwe afspraken, processen en protocollen gemaakt moeten gaan worden om dit aantoonbaar beheersbaar te krijgen. De studentenverenigingen zullen hierin een eigen, zelfstandige rol vervullen.

Door nieuwe invulling van de directie en bedrijfsvoering is de verwachting dat er zakelijker gekeken gaat worden naar de gehele bedrijfsvoering (processen) en dat "corporate funding" aan de kant van fondsenwerving een nieuwe dimensie zal krijgen. Door inbreng van nieuwe netwerken en dus contacten biedt dit kansen.

2. JAARREKENING 2017

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	2.7.1		
Inventaris en vervoermiddelen		17.420	14.269
		-----	-----
Immateriële vaste activa	2.7.2		
Software		24.794	-
		-----	-----
Financiële vaste activa	2.7.3		
Vorderingen		887	1.514
		-----	-----
<u>Vlottende activa</u>			
Vorderingen	2.7.4		
Debiteuren		26.444	21.507
Overige vorderingen en activa		37.845	65.335
		-----	-----
		64.289	86.842
		-----	-----
Liquide middelen	2.7.5	1.165.837	933.110
		-----	-----
Totaal activa		1.273.227	1.035.735
		=====	=====

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
Reserves en fondsen	2.7.6		
<i>Reserves</i>			
Continuïteitsreserve		160.863	160.958
Bestemmingsreserve investeringen		52.394	27.600
Bestemmingsreserve huisvesting		24.000	-
		<u>237.257</u>	<u>188.558</u>
		-----	-----
<i>Fondsen</i>			
Bestemmingsfondsen		789.858	621.472
		-----	-----
Voorzieningen	2.7.7		
Voorziening afscheid/jubilea		6.465	7.136
		-----	-----
Kortlopende schulden	2.7.8		
Crediteuren		85.258	2.317
Belastingen en sociale lasten		29.308	27.449
Overige kortlopende schulden		125.081	188.803
		<u>239.647</u>	<u>218.569</u>
		-----	-----
Totaal passiva		<u><u>1.273.227</u></u>	<u><u>1.035.735</u></u>

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
		€	€	€
<u>BATEN</u>				
Baten van particulieren	2.8.1	2.269.979	2.046.173	2.151.326
Baten van bedrijven		90.663	80.000	68.836
Baten van verbonden organisaties-zonder-winststreven		18.200	200.000	-
Baten van andere organisaties-zonder-winststreven		199.090	250.000	168.989
Som van de geworven baten		2.577.932	2.576.173	2.389.152
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	2.8.2	25.359	10.273	36.431
Som van de baten		2.603.292	2.586.446	2.425.583
<u>LASTEN</u>				
Besteed aan doelstellingen				
NSV	2.5	1.448.135	1.587.168	1.334.130
LEF	2.5	218.838	230.511	167.003
NavMissions	2.5	287.342	289.926	288.841
Buitenlandse staf	2.5	75.688	59.533	71.089
Overige activiteiten	2.5	84.486	49.962	73.659
		2.114.489	2.217.100	1.934.722
Wervingskosten	2.5	137.635	142.698	105.389
Kosten beheer en administratie	2.5	135.221	156.711	151.592
Som van de lasten		2.387.345	2.516.509	2.191.703
Saldo voor financiële baten en lasten		215.947	69.937	233.880
Saldo financiële baten en lasten		1.138	-	2.974
Saldo van baten en lasten		217.085	69.937	236.854

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2017	Realisatie 2016
	€	€
Resultaatbestemming reserves		
Continuïteitsreserve	-95	45.919
Bestemmingsreserve investeringen	24.794	16.300
Bestemmingsreserve huisvesting	24.000	-
	<u>48.699</u>	<u>62.219</u>
	-----	-----
Resultaatbestemming fondsen		
Bestemmingsfondsen	168.386	174.635
	<u>168.386</u>	<u>174.635</u>
Totaal	<u>217.085</u>	<u>236.854</u>
	=====	=====

2.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de geldmiddelen die gedurende het verslagjaar beschikbaar zijn gekomen en in het benutten van die geldmiddelen in hetzelfde verslagjaar.

	2017	2016
	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	2.603.292	2.425.583
Totaal lasten	2.387.345	2.191.703
Exploitatieresultaat	215.947	233.880
Afschrijvingen	8.836	7.938
Financiële baten en lasten	1.138	2.974
Cash-flow	225.921	244.792
Mutaties in:		
Kortlopend deel financiële vaste activa	-840	1.600
Debiteuren	-4.937	19.103
Overige vorderingen en activa	27.490	82.726
Voorzieningen	-671	1.348
Crediteuren	82.941	-95.640
Belastingen en sociale lasten	1.859	-1.175
Overige kortlopende schulden	-63.722	-23.686
	42.120	-25.563
Totaal kasstroom uit activiteiten	268.041	229.068

Kasstroomoverzicht (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in materiële vaste activa	-37.183	-8.149
Desinvesteringen in materiële vaste activa	402	557
Investeringen in financiële vaste activa	-133	-171
Ontvangen aflossingen financiële vaste activa	1.600	-
Totale kasstroom uit investeringen	-35.314	-7.763
Totale kasstroom	232.727	221.305
Saldo liquide middelen begin	933.110	711.805
Totale kasstroom	232.727	221.305
Saldo liquide middelen eind	1.165.837	933.110

2.5 Overzicht lastenverdeling 2017

Bestemming

Lasten	NSV	LEF	NavMissions	Buitenlandse staf
	€	€	€	€
Afdrachten	3.662	-	274.088	64.128
Kosten evenementen	137.898	20.418	25	-
Publiciteit en communicatie	4.269	2.763	-	-
Personeelskosten 2.9.1	1.250.416	185.145	9.428	9.428
Huisvestingskosten 2.9.2	14.464	2.921	389	-
Kantoorkosten 2.9.3	27.559	4.395	907	567
Algemene kosten 2.9.4	4.556	2.505	2.505	1.565
Afschrijvingen	5.311	691	-	-
Totaal lasten	1.448.135	218.838	287.342	75.688
Werkelijk 2016	1.334.130	167.003	288.841	71.089

De ontvangen giften die zijn doorbetaald aan stafwerkers, zendelingen en bedieningsmedewerkers alsmede de giften die nog aan hen toekomen zijn verantwoord als 'afdracht'.

Overige activiteiten	Wervingskosten	Beheer en administratie	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016
€	€	€	€	€	€
27.773	-	-	369.651	353.500	372.229
3.063	6.839	-	168.243	153.550	182.886
118	33.785	71	41.006	64.140	16.328
43.497	74.956	103.705	1.676.575	1.777.328	1.467.716
584	1.947	8.764	29.069	30.375	22.902
1.489	16.083	5.670	56.670	93.190	85.124
7.339	3.170	15.655	37.295	33.386	36.580
623	855	1.356	8.836	11.040	7.938
<u>84.486</u>	<u>137.635</u>	<u>135.221</u>	<u>2.387.345</u>	<u>2.516.509</u>	<u>2.191.703</u>
73.659	105.389	151.592	2.191.703		

Doelbestedingspercentage van de baten

Bestedingen aan doelstellingen/totale baten 81,2% 85,7% 79,8%

Doelbestedingspercentage van de lasten

Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten 88,6% 88,1% 88,3%

Percentage wervingskosten

Wervingskosten/som van de geworven baten 5,3% 5,5% 4,8%

2.6 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

2.6.2 Vergelijkende cijfers

Stelselwijziging als gevolg van toepassing nieuwe Richtlijn 650

Als gevolg van de implementatie van de nieuwe Richtlijn 650 zijn in de jaarrekening 2017 de volgende wijzigingen verwerkt:

- de presentatie van de staat van baten en lasten is gewijzigd conform het nieuwe model van Richtlijn 650. De aanpassingen hebben met name gevolgen gehad voor de presentatie van de baten (nieuwe indeling naar de aard van de gever).

De cijfers over 2016 zijn waar relevant aangepast om vergelijkbaarheid met het verslagjaar mogelijk te maken.

2.6.3 Fouterstel

In de jaarrekening 2017 is er fouterstel toegepast inzake de verwerking van het resultaat van baten en lasten van de zendelingen. In voorgaande jaren is het overschot (baten minus lasten) als schuld op de balans verwerkt. In het boekjaar 2017 is echter bekend geworden dat, in het licht van de uitzendovereenkomsten en -voorwaarden, er feitelijk sprake is van een bestemmingsfonds.

Het fouterstel is retrospectief verwerkt in de jaarrekening 2017 (zie paragraaf 2.7.6). Het fouterstel heeft invloed op de volgende posten:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Bestemmingsfondsen		
Saldo voor fouterstel:	€ 700.161	€ 542.838
Saldo na fouterstel:	€ 789.858	€ 621.472
<i>Effect fouterstel:</i>	€ 89.697	€ 78.634
Rekening-courant stafwerkers en zendelingen		
Saldo voor fouterstel:	€ 104.772	€ 106.165
Saldo na fouterstel:	€ 15.075	€ 27.531
<i>Effect fouterstel:</i>	-€ 89.697	-€ 78.634

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Afdrachten:		
Saldo voor fouterstel:	€ 380.714	€ 362.390
Saldo na fouterstel:	<u>€ 369.651</u>	<u>€ 372.229</u>
<i>Effect fouterstel:</i>	-€ 11.063	€ 9.839

Grondslagen van waardering

2.6.4 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.5 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op basis van de geschatte levensduur bepaalde afschrijvingen, met inachtneming van een eventuele restwaarde. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.6.6 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs; waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

2.6.7 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen en gelden die vastliggen in vaste activa.

2.6.8 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen als waarschijnlijk of vaststaand is dat een verplichting zich gaat voordoen, maar waarvan de omvang of het tijdstip van ontstaan niet bekend is.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.6.9 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.10 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten. Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.6.11 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.6.12 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten. De stichting hanteert een toegezegde bijdrage pensioenregeling. De toegezegde bijdragen worden afgedragen aan de pensioenverzekeraar op basis van het pensioencontract.

2.6.13 Kostentoerekening

Elke medewerker behoort tot een kostendrager van een doelbestemming of Beheer en Administratie. Van Beheer en Administratie worden 45% van de personeelskosten, 55% van de huisvestingskosten, 50% van de kantoorkosten, 50% van de algemene kosten en 60% van de afschrijvingskosten doorberekend aan de wervingskosten en de doelstellingen.

2.7 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.7.1 Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari		
Aanschafwaarde	37.597	105.283
Cumulatieve afschrijvingen	-23.328	-90.668
	<u>14.269</u>	<u>14.615</u>
Mutaties boekjaar		
Investeringsen	12.389	8.149
Afschrijvingen	-8.836	-7.938
Desinvesteringen	-4.018	-75.835
Afschrijvingen desinvesteringen	3.616	75.278
	<u>3.151</u>	<u>-346</u>
Stand per 31 december		
Aanschafwaarde	45.968	37.597
Cumulatieve afschrijvingen	-28.548	-23.328
	<u>17.420</u>	<u>14.269</u>

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:

Inventaris	10-33%
Vervoermiddelen	40%

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

2.7.2 Immateriële vaste activa

De mutaties in de immateriële vaste activa zijn in het hiernavolgende schema samengevat:

	2017	2016
	€	€
Stand per 1 januari		
Aanschafwaarde	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	-	-
	<hr/>	<hr/>
Mutaties boekjaar		
Investerings	24.794	-
Afschrijvingen	-	-
Desinvesteringen	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	24.794	-
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december		
Aanschafwaarde	24.794	-
Cumulatieve afschrijvingen	-	-
	<hr/>	<hr/>
	24.794	-
	<hr/>	<hr/>

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages:

Software	33%
----------	-----

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
<u>2.7.3 Financiële vaste activa</u>		
Vorderingen		
Saldo per 1 januari	3.594	3.423
Bijgeschreven rente	133	171
Ontvangen aflossingen	-1.600	-
	<u>2.127</u>	<u>3.594</u>
Af: kortlopend	-1.240	-2.080
Saldo per 31 december	<u>887</u>	<u>1.514</u>

VLOTTENDE ACTIVA

2.7.4 Vorderingen

Debiteuren

Debiteuren	26.444	21.507
	<u>26.444</u>	<u>21.507</u>

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Overige vorderingen

Vooruitbetaalde kosten	9.523	20.016
Rekening-courant Zwitserleven	2	2
Rekening-courant Aegon	107	1.483
Rekening-courant International Headquarter	-	34.096
Kortlopend deel leningen u/g	1.240	2.080
Nog te ontvangen ziekengeld	2.210	1.902
Overige vorderingen	24.673	5.756
Saldo per 31 december	<u>37.845</u>	<u>65.335</u>

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
<u>2.7.5 Liquide middelen</u>		
ING Bank N.V. 29.340	33.411	59.483
ING Bank N.V. 29.340 (spaarrekening)	750.000	530.000
Rabobank 10.17.655.847 (telerekening)	300.000	270.000
Rabobank 38.52.06.720	23.131	12.988
Rabobank 16.21.86.606	1.762	4.840
Robeco 27.32.98.186	54.514	54.376
Buckaroo	864	580
Kas	2.155	843
Saldo per 31 december	1.165.837	933.110

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€

PASSIVA

2.7.6 Reserves en fondsen

Continuïteitsreserve

Saldo per 1 januari	160.958	115.039
Mutatie volgens resultaatbestemming	-95	45.919
Saldo per 31 december	<u>160.863</u>	<u>160.958</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor dekking van risico's van de vaste kosten van de stichting op korte termijn en om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan verplichtingen kan worden voldaan. De noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve bedraagt € 160.000. De grondslag hiervoor bedraagt circa 50% van de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Bestemmingsreserve investeringen

Saldo per 1 januari	27.600	11.300
Mutatie volgens resultaatbestemming	24.794	16.300
Saldo per 31 december	<u>27.600</u>	<u>27.600</u>

De bestemmingsreserve wordt aangehouden voor toekomstige investeringen op het Landelijk Bureau.

Bestemmingsreserve huisvesting

Saldo per 1 januari	-	-
Mutatie volgens resultaatbestemming	24.000	-
Saldo per 31 december	<u>24.000</u>	<u>-</u>

De bestemmingsreserve wordt aangehouden voor te verwachten huurverhogingen en kosten huisvesting voor het Landelijk Bureau.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
Bestemmingsfondsen		
Saldo per 1 januari	542.838	358.364
Correctie beginvermogen	78.634	68.796
Mutatie volgens resultaatbestemming	168.386	194.312
Saldo per 31 december	<u>789.858</u>	<u>621.472</u>

Het verloop van de bestemmingsfondsen is als volgt weer te geven:

	Saldo 01-01-2017	Ontvangen fondsen	Bestede fondsen	Saldo 31-12-2017
	€	€	€	€
Studentenwerk (NSV) *	510.177	1.553.453	1.424.388	639.242
LEF	3.851	213.495	201.636	15.710
Zendingen	78.634	64.128	53.065	89.697
Impact	13.319	23.555	36.155	719
Beyt	9.893	572	493	9.972
NavMissions	5.598	286.466	286.099	5.965
Hoofdkantoor	-	131.058	112.569	18.489
I-Edgers	-	18.200	8.136	10.064
Saldo per 31 december	<u>621.472</u>	<u>2.290.927</u>	<u>2.122.541</u>	<u>789.858</u>

*) Giften ten behoeve van de financiering van salarissen van medewerkers worden hoofdzakelijk in dit fonds verantwoord. Ontvangen giften worden gedoteerd na aftrek voor een vergoeding voor kosten van fondsenwerving en kosten voor beheer en administratie.

Giften die binnenkomen voor medewerkers die niet in vaste loondienst zijn maar wel in Nederland werkzaam, worden verwerkt in een rekening-courant met de betreffende medewerker.

Onderdeel van het saldo bestemmingsfondsen is een buffer voor stafleden ingeval van discontinuïteit in de giftenstroom.

2.7 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
<u>2.7.7 Voorzeningen</u>		
Voorziening afscheid/jubilea		
Saldo per 1 januari	7.136	5.788
Dotatie	3.269	3.181
Onttrekkingen	-3.940	-1.833
Saldo per 31 december	<u>6.465</u>	<u>7.136</u>

De voorziening afscheid/jubilea bestaat om verwachte kosten te dekken bij afscheid/jubilea. De dotatie is gebaseerd op een maandelijks bijdrage per werknemer.

2.7.8 Kortlopende schulden

Belastingen en sociale lasten

Af te dragen loonheffing en premies	29.308	27.449
Saldo per 31 december	<u>29.308</u>	<u>27.449</u>

Overige kortlopende schulden

Reservering vakantiegeld inclusief sociale lasten	60.668	48.418
Rekening-courant stafwerkers	15.075	27.531
Rekening-courant buitenlandse staf en overigen	12.159	15.532
Rekening-courant International Headquarter	18.888	-
Vooruit ontvangen bedragen	7.724	73.150
Overige kortlopende schulden	10.567	24.172
Saldo per 31 december	<u>125.081</u>	<u>188.803</u>

2.7.9 Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Met Stichting “URCO” is een huurovereenkomst afgesloten voor de bedrijfsruimte het “Koetshuis”, plaatselijk bekend Hoofdstraat 53 te Driebergen-Rijsenburg.

De overeenkomst is aangegaan voor de duur van twee jaar, ingaande op 1 januari 1998 en lopende tot en met 31 december 1999.

Deze overeenkomst is verlengd met een aansluitende periode van vijf jaar tot 31 december 2004. Deze overeenkomst wordt vervolgens voortgezet voor aansluitende perioden van telkens vijf jaar en loopt nu tot 31 december 2019. De huurprijs bedraagt op jaarbasis € 11.131.

Het servicecontract voor het kopieerapparaat is verlengd met één jaar tot 8 september 2018. De servicekosten bedragen € 742 per jaar.

2.8 Toelichting op de baten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
BATEN			
<u>2.8.1 Baten van particulieren</u>			
Donaties en giften	2.047.358	1.840.983	1.931.622
Overige baten van particulieren	222.621	205.190	219.704
	<u>2.269.979</u>	<u>2.046.173</u>	<u>2.151.326</u>
Overige baten van particulieren			
NSV-activiteiten	172.643	160.025	183.892
LEF	41.191	41.965	30.080
Overige	8.788	3.200	5.732
	<u>222.621</u>	<u>205.190</u>	<u>219.704</u>
<u>Bijzondere bestemmingen geworven baten</u>			
Aan de navolgende geworven baten is door de geveer een bijzondere bestemming gegeven:			
NSV	1.380.661	1.452.119	1.262.560
LEF	167.635	166.731	141.695
Zendelingen	285.151	273.000	273.927
Impact	22.055	2.225	12.106
Overig Navigatorwerk	499.809	476.908	479.160
	<u>2.355.311</u>	<u>2.370.983</u>	<u>2.169.448</u>
<u>2.8.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten</u>			
Netto-omzet verkoop artikelen	31.102		32.720
Kostprijs verkochte artikelen	-22.452		-21.296
	<u>8.650</u>		<u>11.424</u>
Brutowinst verkoop artikelen	8.650		11.424
Sponsoring	16.709		25.007
	<u>25.359</u>		<u>36.431</u>

2.9 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.9.1 Personeelskosten</u>			
Lonen en salarissen	1.211.591	1.242.258	1.075.246
Sociale lasten	204.912	224.047	187.338
Pensioenlasten	26.840	27.816	23.553
Overige personeelskosten	233.232	283.207	181.579
	<u>1.676.575</u>	<u>1.777.328</u>	<u>1.467.716</u>
Lonen en salarissen			
Lonen en salarissen	1.205.317		1.083.673
Ziekteverzuimverzekering	37.705		35.002
Uitkering ziekteverzuimverzekering	-31.431		-43.429
	<u>1.211.591</u>	<u>1.242.258</u>	<u>1.075.246</u>

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2017 bedroeg 43,7 FTE (2016: 40,4).

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

Directiebeloning 2017

Naam	<u>J. van Heusden</u>
Functie	Interim- directeur
Dienstverband	
Aard (looptijd)	onbepaald
Parttime percentage	100
Periode	01/01-31/12
	<hr/>
	€
Jaarbezoldiging	
Brutosalaris/vergoeding	45.492
Vakantiegeld	3.656
Sociale lasten	8.351
Pensioenlasten	1.870
	<hr/>
Totaal bezoldiging	59.369
	<hr/> <hr/>
Totaal bezoldiging 2016	74.659
	<hr/> <hr/>

De directiebeloning wordt gedekt door een persoonlijke vriendenkring naast een vooraf vastgesteld deel van alle binnenkomende giften.

Het bestuur ontvangt geen bezoldiging.

2.9 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.9.2 Huisvestingslasten</u>			
Huur- en servicekosten	20.766	21.075	17.579
Onderhoudskosten	30	500	14
Energiekosten en zakelijke lasten	7.004	5.600	3.514
Overige huisvestingskosten	1.269	3.200	1.795
	<u>29.069</u>	<u>30.375</u>	<u>22.902</u>
<u>2.9.3 Kantoorkosten</u>			
Onderhoud hard- en software	10.165	39.550	25.808
Kantoorbenodigdheden	2.627	3.875	4.780
Drukwerk/kopieerkosten	18.389	9.165	14.844
Porti	11.243	10.625	20.574
Telefoonkosten	10.862	13.100	9.959
Overige kantoorkosten	3.384	9.375	9.159
	<u>56.670</u>	<u>93.190</u>	<u>85.124</u>
<u>2.9.4 Algemene kosten</u>			
Contributies en abonnementen	4.584	6.386	1.280
Verzekeringen	3.670	3.450	3.392
Accountant en salarisadministratie	16.955	17.500	9.346
Bankkosten	10.083	6.200	5.352
Overige algemene kosten	2.003	7.350	17.210
	<u>37.295</u>	<u>33.386</u>	<u>36.580</u>

Vastgesteld en goedgekeurd te Driebergen-Rijsenburg op 20 juni 2018.

De heer C. Hordijk
Voorzitter/penningmeester a.i.

Mevrouw J. Aalberts-Bakker
Secretaris

Mevrouw S. van Mourik-Hamstra
Lid

De heer D. de Mello
Lid

Mevrouw M. Ottenhof-de Jonge
Lid

3. OVERIGE GEGEVENS

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

Stichting De Navigators
Hoofdstraat 53
39712 LL DRIEBERGEN-RIJSENBURG

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de directie van Stichting De Navigators

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting De Navigators gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening voor het jaar geëindigd op 31 december 2017 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting De Navigators, te Driebergen-Rijsenburg per 31 december 2017 en van het resultaat over de periode 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017 met een balanstotaal van € 1.273.227;
2. de staat van baten en lasten voor het boekjaar eindigend op 31 december 2017 met een resultaat van € 217.085 (overschot); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Navigators te Driebergen-Rijsenburg, zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is, geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties' vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 20 juni 2018.

WITH accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

Bijlagen.

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2017 van Stichting De Navigators te Driebergen-Rijsenburg

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

3.2 Begroting 2018

	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
	€	€	€
<u>BATEN</u>			
Baten van particulieren	2.568.221	2.269.979	2.046.173
Baten van bedrijven	87.000	90.663	80.000
Baten van verbonden organisaties-zonder-winststreven	-	18.200	200.000
Baten van andere organisaties-zonder-winststreven	210.000	199.090	250.000
Som van de geworven baten	2.865.221	2.577.932	2.576.173
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	25.359	25.359	10.273
Som van de baten	2.890.580	2.603.292	2.586.446
<u>LASTEN</u>			
Besteed aan doelstellingen			
NSV	1.616.488	1.448.135	1.543.501
LEF	271.500	218.838	207.541
NavMissions	312.339	287.342	273.890
Buitenlandse staf	71.022	75.688	46.000
Overige activiteiten	123.379	84.486	37.548
	2.394.728	2.114.489	2.108.480
Wervingskosten	238.767	137.635	113.183
Kosten beheer en administratie	188.768	135.221	294.846
Som van de lasten	2.822.263	2.387.345	2.516.509
Saldo voor financiële baten en lasten	68.317	215.947	69.937
Saldo financiële baten en lasten	-	1.138	-
Saldo van baten en lasten	68.317	217.085	69.937